

СТ А Н О В И Щ Е

Относно: установени наднормени нива от пестициди в десертно грозде с произход България

1. Правно основание:

- Регламент (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 23 февруари 2005 година, относно максимално допустимите граници на остатъчни вещества от пестициди във и върху храни или фуражи от растителен или животински произход и за изменение на Директива 91/414/ЕИО на Съвета
- Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 година, относно пускането на пазара на продукти за растителна защита и за отмяна на директиви 79/117/ЕИО и 91/414/ЕИО на Съвета

2. Цел:

Оценка на риска за консуматора от наличие на пестицидни остатъци от карбендазим (carbendazim) в десертно грозде с произход България

3. Идентификация на риска:

В изпълнение на Национална програма за контрол на остатъци от пестициди във и върху храни от растителен и животински произход 2018 г. е взета [REDACTED] проба от бяло десертно грозде за лабораторни анализи на остатъци от пестициди. [REDACTED]

[REDACTED] Гроздето е опаковано, с произход България, предназначено за вътрешния пазар.

Според Изпитвателен протокол № 18/006357/28.09.2018 г. от лаборатория „Приморис“ – България, наднорменото съдържание на карбендазим в десертното грозде е 0.39 мг/кг, което е превишаване на максимално допустимата норма, определена на 0.30 мг/кг.

Във връзка с наличните данни е изпратено искане за становище от Центъра за оценка на риска по хранителната верига (ЦОРХВ), относно установеното завишено съдържание на пестицида карбендазим над допустимите норми в десертно грозде.

4. Характеристика на опасността:

Карбендазим е системен фунгицид с широк спектър на действие, с лечебен и предпазен ефект. Предназначен е за контрол на болести при житни култури, при плодове вкл. цитрусови, банани, ягоди, ананас, лозя и семкови овощни. Периодът му на полуразпад в почвата е дълъг, между 6 и 12 месеца. Карбендазим не е разрешен за употреба в Европейския съюз, съгласно Регламент 1107/2009 (ЕО), относно пускането на пазара на продукти за растителна защита (ПРЗ). За карбендазим е известно, че е метаболит на тиофанат-метил, който е широкоспектърен, системен фунгицид, от групата на бензимидазолите, с предпазно и лечебно действие. Тиофанат-метил е одобрен за употреба в ЕС, съгласно Регламент 1107/2009 (ЕО).

Съществува вероятност, наличието на карбендазим в гроздето да е вследствие метаболизма и разграждането на изходния продукт – тиофанат-метил, който се отличава с по-ниска устойчивост в околната среда, в сравнение с карбендазим.

5. Оценка на състоянието в България:

Карбендазим не е разрешен за употреба в ЕС и в Р България не се разпространяват продукти на база това активно вещество. Към момента има разрешени ПРЗ, за употреба при лозя, на база тиофанат-метил, който е вероятният източник за наличието на карбендазим: Топ плюс 70 ВП: за сиво гниене по грозде; Топсин М 70 ВДГ: при оидиум по лоза и сиво гниене по грозде.

Центърът за оценка на риска не изключва възможността за нерегламентирана употреба на пестицида карбендазим (възможни залежали количества след забраната му или поради нелегален внос), но също така счита, че вероятно неговото наличие може да е вследствие метаболизма и разграждането на изходния продукт – тиофанат-метил.

6. Оценка на експозицията:

Центърът за оценка на риска по хранителната верига извърши оценка на експозицията за консуматорите от наличието на пестицида карбендазим, посредством прилагането на версия 2 на PRIMo модела на Европейския орган по безопасност на храните.

Дългосрочната експозиция от карбендазим е определена на базата на изчисления теоретичен максимален дневен прием (TMDI), при което е установено, че TMDI е в диапазона 0.0% - 2.5% от допустимата дневна доза (ADI), което означава, че не е налице хроничен риск за консуматорите. Определянето на острата експозиция се извършва на база изчисленият IESTI 1 (международно оценен краткосрочен прием), като % от острата референтна доза (ARfD) за което в случая е установено, че за деца IESTI е 127.7% от острата референтна доза и 61.9% за възрастни. Следователно, при оценката на краткосрочната експозиция е идентифициран остър риск за деца, тъй като е констатирано превишаване на ARfD.

7. Заключение:

На база извършената оценка на риска от наличието на пестицидни остатъци в бяло десертно грозде с произход България, становището на ЦОРХВ е, че съществува риск за здравето на консуматорите.

За вероятен източник на наличието на наднормени количества от карбендазим в гроздето може да се счита нерегламентирана употреба на продукти, съдържащи това активно вещество, или вследствие употреба на продукти, съдържащи тиофанат метил и разпадането му до метаболити.

Изготвил:

Екип от ЦОРХВ